

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

MIS ON MAHETOIT?

MIKS TARBIJAD EELISTAVAD MAHETOITU?

Elen Peetsmann
Eesti Maaülikooli Mahekeskus
elen.peetsmann@emu.ee

16. mai 2017

VÄETAMINE

- **Mahetootmises ei kasutata sünteetilisi mineraalväetisi**
- Mullaviljakuse tagamiseks kasutatakse liblikõielisi kultuure, bioloogilisi preparaate, looduslikke mineraalväetisi (lubi, sarvejahu), orgaanilisi väetisi (sõnnik, kompost), loomseid saadusi või kõrvalsaadusi ja mikroelemente.
- Sobiv külvikord ja viljavaheldus.
- Soodustatakse mulla bioloogilist aktiivsust.
- Haritakse sobivate meetoditega optimaalsel ajal.
- Välditakse toitainete kadu (nt talvine taimkate).

TAIMEKAITSE

○ Mahetootmises ei kasutata sünteetilisi taimekaitsevahendeid

(herbitsiidid, fungitsiidid, insektitsiidid)

- Kasutatakse valdavalt ennetavaid, looduslikel protsessidel põhinevaid umbrohu, haiguste ja kahjurite tõrje meetodeid.

○ Looduslike mehhanismide ärakasutamine

- Kasulike putukate ja lindude soodustamine mitmekesiste elupaikade kaudu, nt õitsvad taimeribad põllu ääres ja keskel soodustavad lehetäide hävitajaid (nt kiilassilm, lepatriinu).
- Hekid, pesakastid

TAIMEKAHJUSTAJATE PROBLEEMIDE KUJUNEMINE SÕLTUB KASVATUSTEHNOLOOGIAST

Mahetootmine

- väiksemad põllud;
  - looduslike alade vahel;
  - eri kultuuridega;
  - tasakaalustatud külvikorraga.
- Sellega **hajutatakse kahjustajate** kogunemist.
  - **Looduslikud äärealad** – reservaat taimekahjustajate looduslikele vaenlastele.
  - **Segaviljelus (nn Tootsi peenar), mitmekesise taimkattega vaheribad**, talvised kattekultuurid – vähendavad riske, soodustades kahjustajate looduslikke vaenlasi.
  - **Multšimine, katteloor, kahjustuskindlamad sordid** jm.

Tavatootmine

- suurte mono- (või bi-) kultuursete põldudega süsteem;
  - soosib kahjustajate populatsioonide kasvu;
  - kahandab mullaelustikku.
- **Keemilise tõrje rakendamine vaesustab kooslusi** – kahjustajate looduslikud vaenlased, tolmeldajad jt. elimineeritakse.

LOOMAKASVATUS

- Väga oluline on loomade heaolu ja tervis!
- Loomade loomuomane käitumine: pääs karjamaale ja/või välialale jalutama.
- Loomade arv on seotud maaga, laudas kindlalt määratletud pind iga loomaliigi kohta.
- Loomad söövad mahesööta, mis on peamiselt toodetud oma ettevõttes.
- Ennetavalt loomi ei ravita ja ei kasutata hormoonained kasvu kiirendamiseks.

Geneetiliselt muundatud organisme (GMO) ja nendest või nende abil valmistatud tooteid mahepõllumajanduses ei kasutata.

Mahetoidu töötlemisel on keelatud kasutada maitse- ja lõhnatugevdajaid ning suhkruasendajaid.

Mahetöötlemisel on lubatud kasutada vaid piiratud arvu valdavalt looduslikke lisa- ja abiaineid.

Tavatoidu töötlemisel - üle 320 sünteetilise E-aine

MIS ON E-AINED?

- Loodusliku või sünteesilise päritoluga keemilised ühendid, mida tahtlikult lisatakse toiduainetesse vastavalt tehnoloogilistele vajadustele ja eeskirjadele riknemise pidurdamiseks, toiduainete välimuse, struktuuri, koostise ning organoleptiliste omaduste parandamiseks (T. Vihalemm, TÜ)
  - Kõige kahjulikumateks lisaaineteks loetakse:
    - sünteetilised toiduvärvid **(E 100 – 199)**
    - sünteetilised säilitusained **(E 200- E 299)**
    - sünteetilised maitse- ja lõhnatugevdajad **(E 620 – E 623)**
    - sünteetilised magusained ja suhkruasendajad **(E 950 – E 962)**
-

PEAMISED KAHJULIKUD MAITSE- JA LÖHNATUGEVDAJAD **E 620 – E 623**

- E 620 Glutamiinhape ehk glutamaat
- E 621 Naatriumglutamaat
- E 622 Kaaliumglutamaat
- E 623 Kaltsiumglutamaat

MAITSE- JA LÕHNATUGEVDAJAD

E 620 – E 640

- Maitsetugevdajaid leidub paljudes soolastes ja eeltöödeldud toitudes.
- Imikute ja väikelaste toitudes keelatud. Samuti ei tohi neid kasutada toidu mahetoodete töötlemisel.

Maitse- ja lõhnatugevdajate kasutamise eesmärk:

- Annavad toidule meeldivalt soolase maitse ning tugevdavad toidu maitset ja lõhna.

VÕIMALIKUD kõrvalmõjud

ALATES 1950. A ON MAITSE- JA LÖHNATUGEVDAJATEGA
MAAILMAS TEHTUD RIDA UURINGUID NING PALJUD NEIST ON
NÄIDANUD ERINEVAID KÕRVALMÕJUSID

- Närvilisus, kergesti ärritumine
  - Hiina restorani sündroom – peavalu, pearinglus, migreenilaadsed peavalud, näo punetus, südame pekslemine, lihas- ja liigesevalud, iiveldus ja oksendamine
  - peavalu
  - nahalööbed, allergia
  - söögiisu tõus (rasvumine)
  - ainevahetushäired
  - käitumis- ja õppimishäired
  - diabeedirisk
-

- Maitsetugevdajaid (MSG) kasutatakse laborihiirte:
  - rasvumise tekitamiseks, et testida nt: ülekaalulisuse vastaseid ravimeid
  - või diabeedi esile kutsumiseks, et testida nt: diabeedi ravimeid
- - “MSG-ga töödeldud katseloomad”

- Kuigi paljud uuringuid on näidanud kahjulikku mõju, pole kahjulikkus lõplikult tõestatud ning nad on tunnistatud kui “ohutud lisaained toidus”.
- Keelamine – keeruline küsimus, mitmeid vaidlusi ja vastuväiteid.
- Glutamaadiretseptoreid aitavad blokeerida ning glutamaadi omastamist aeglustada taimedes leiduvad flavonoidid, magneesium, antioksüdandid, vitamiin E, B vitamiinid.

SÜNTEETILISED MAGUSTAJAD

E 950 – E 962

- Tehislikud ained, mis sisaldavad väga vähe või üldse ei sisalda energiat.
- Mõni magustaja võib olla isegi kuni 1000 korda magusam kui suhkur.
- Enamus uuringud eelmisel sajandil alates 1950st - tulemused on olnud vastuväitelised.
- Paljud magustajad on leiutatud hiljuti ning nende pikaajalist kõrvalmõju pole veel uuritud.
- Uuringud on näidanud, et magusainetega toidud ei leevenda näljatunnet nagu suhkrut sisaldavad tooted, sest inimene ei saa neist energiat (üks näljatunnet reguleeriv asjaolu on vere suhkrusisalduse tõus).
- Võimalikud kõrvalmõjud: peavalud, söögiisu tõus (ülekaalulisuse risk), vähk jne.

- Ohtlikkus pole lõplikult tõestatud, seetõttu loetakse neid ohututeks. Mitmed magusained on olnud keelatud ning siis jälle lubatud kasutada.
- Küsimus nende ohutuse kohta tõusis 40 aastat tagasi, kui teadlased avastasid, et tsüklamaadi ja sahhariini segu tekitas laborihiirtel põie vähki.
- Itaalia teadlased on korduvalt tõestanud aspartaami kantserogeensust laborirottidel (pikaajalised uuringud, valimis 1800 rott). (Soffiritti et al., 2005, 2006, 2007)
- Need tulemused said suure tähelepanu osaliseks nii teiste teadlaste, tööstuste, tarbijate kui ka toidu ohutuse eest vastutavate organisatsioonide poolt. Samuti tekitasid palju vastumeelt aga ka toetust.

MAHETOIDU MÄRGISTAMINE

Viidet mahedale tootenimes (müüginimetuses) ja logo võib kasutada:

- saadused on kasvatatud mahepõllumajandusele üleminekuaja (2 või 3 aastat) läbinud maal või pärinevad üleminekuaja läbinud loomadelt.
- töödeldud mahetoidus on vähemalt 95% põllumajanduslikke koostisosi mahedad (ülejäänud 5% lubatud koostisosade loetelust, vt Komisjoni määrus (EÜ) nr 889/2008 lisad VIII ja IX).

Euroopa Liidu logo - kohustuslik

Eesti riiklik ökomärk - vabatahtlik

MAHETOIT = ÖKOTOIT
KOHALIK TOIT/TALUTOIT ≠ MAHETOIT

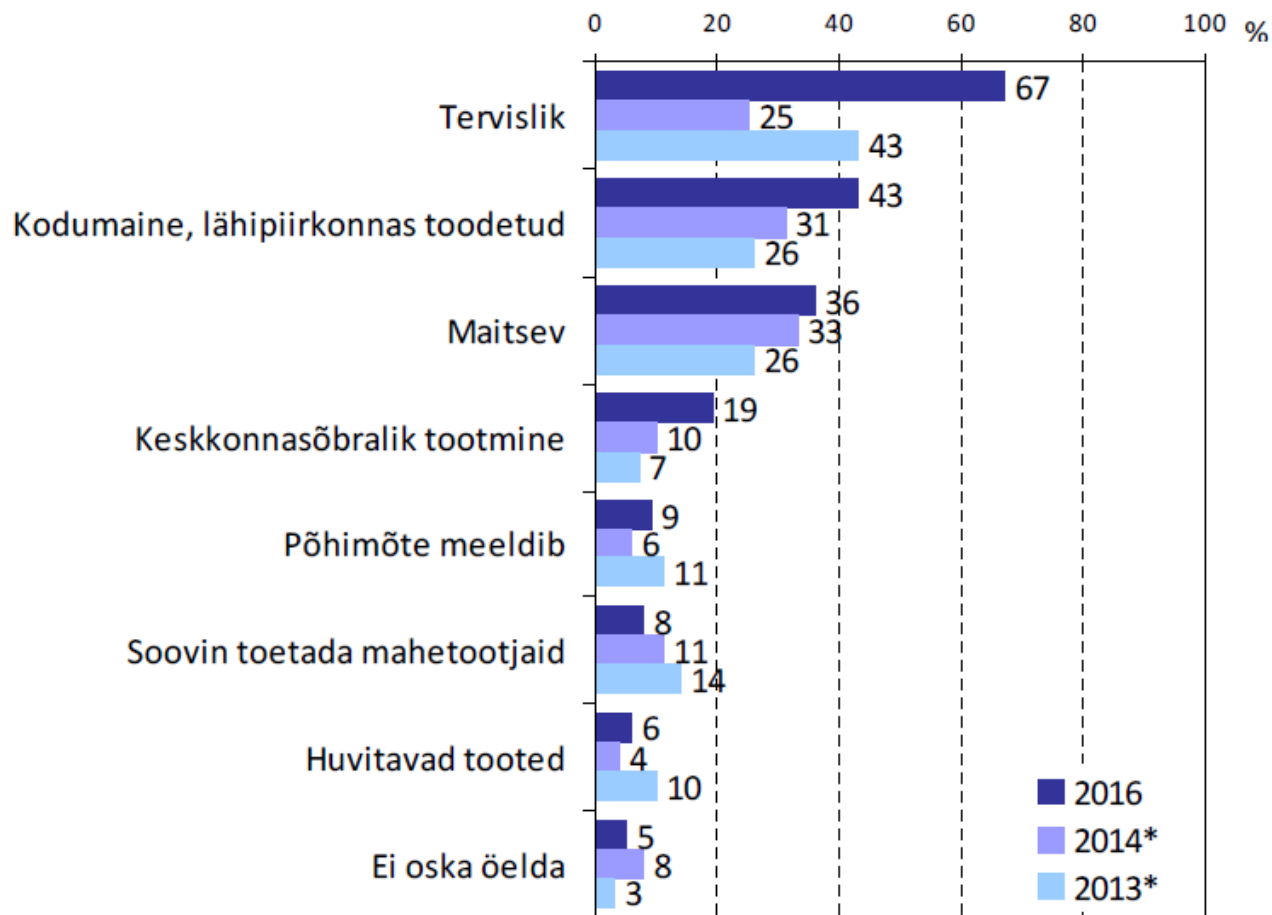
Järelevalvet mahetoidu tootmise osas teostavad oma pädevuse piires:

- **Põllumajandusamet** (taime- ja loomakasvatus), kontrollkood EE-ÖKO-01;
- **Veterinaar- ja Toiduamet** (käitlemine, ladustamine, turustamine), EE-ÖKO-02;
- **Tarbijakaitseamet.**

MAHETOIDU OSTMISE PÕHJUSED

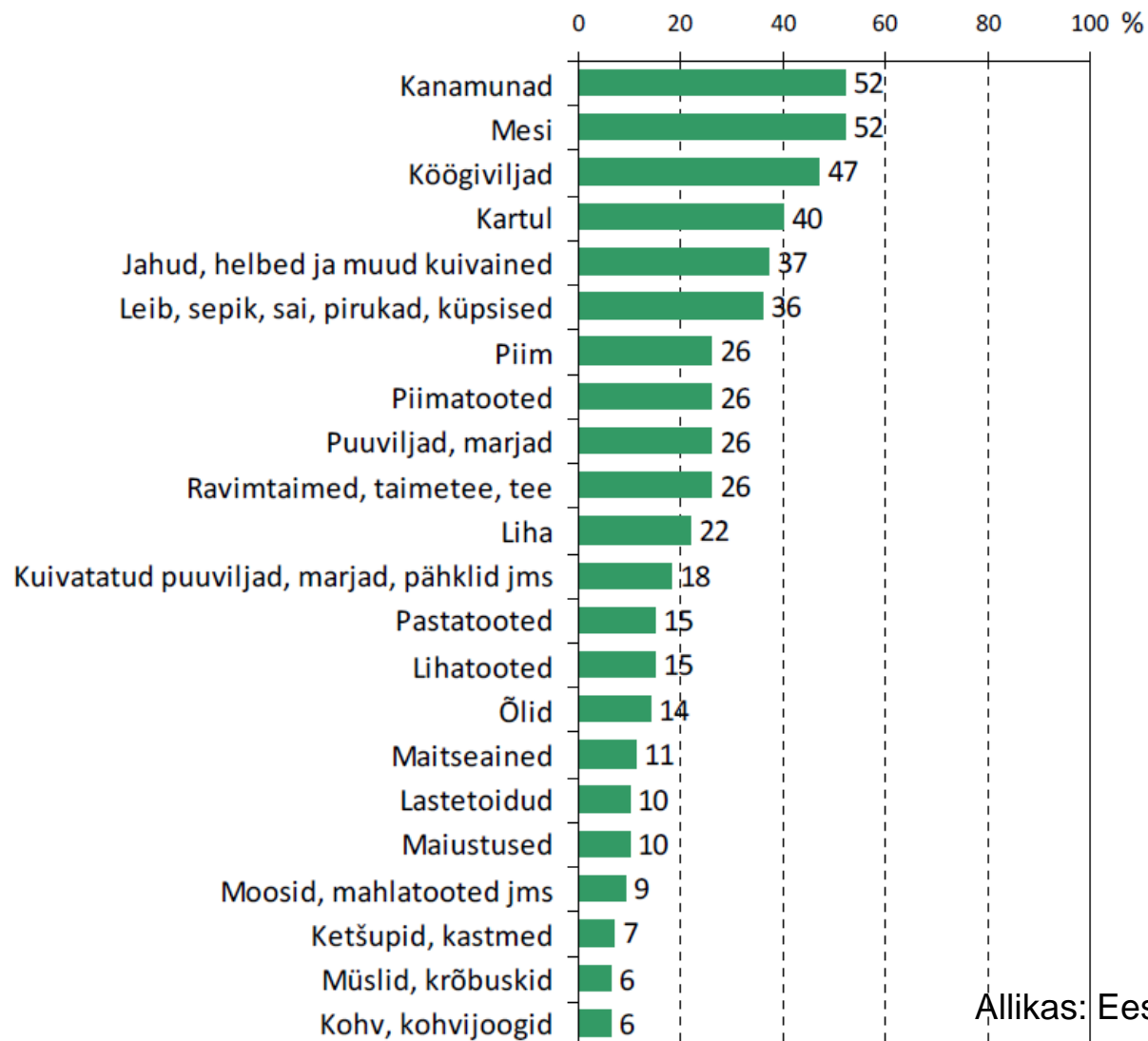
(% VASTANUTEST, MITME VASTUSE VÕIMALUS)

* EMOR-i küsitlus CAPI meetodil (vastanuid 2014.a 250, 2013.a 514)

ENIM OSTETUD MAHETOOTED

(% VASTANUTEST, MITME VASTUSE VÕIMALUS)

Allikas: Eesti Konjunktuuriinstituut 2016

KUST LEIDA INFOT MAHETOOTJATE JA -TÖÖTLEJATE NING MAHETOIDU TURUSTAJATE KOHTA?

Valdkonnad

- « Aiandustooted
- « Maaparandus
- « Seemned
- « **Mahepõllumajandus**
  - Avalikud teenused
  - Õigusaktid
  - Riiklik järelevalve
  - **Mahepõllumajanduse register**
    - Arhiiv
  - Dokumentivormid
  - Riigilõiv
  - Mahepõllumajanduslik tootmine ja käitlemine

[Mahepõllumajanduse register \(tootjad\)](#)

- 📄 [Mahepõllumajanduse register \(käitlejad\) 2013](#)
- 📄 [Mahepõllumajanduse register \(käitlejad\) 2012](#)
- 📄 [Mahepõllumajanduse register \(söödakäitlejad\) 2013](#)
- 📄 [Mahepõllumajanduse register \(söödakäitlejad\) 2012](#)
- 📄 [Kehtetuks tunnistatud mahepõllumajandusettevõtted 2013](#)
- 📄 [Kehtetuks tunnistatud mahepõllumajandusettevõtted 2012](#)

Mahepõllumajanduse register, vt www.pma.agri.ee

Käitlemine:

- Ladustamine
- Üksnes turuleviimine
- Pakendamine
- Ettevalmistamine (töötlemine)

MAHETOIDU KVALITEEDIST

MAHETOIDU KVALITEET: TAIMSED SAADUSED

- Newcastle`i ülikooli juhitud rahvusvahelise teadlaste rühma uurimuses analüüsiti 343 eelretsenseeritud teadustöö tulemusi, kus oli analüüsitud mahe -ja tavatoidu, peamiselt teraviljade, köögi- ja puuviljade ning neist valmistatud toodete koostist.
- Kõige laiaulatuslikumas seni läbiviidud uurimuses leidis kinnitust, et mahetoidus on kuni 60% rohkem olulisi antioksidante kui tavatoidus.
- Mahe puu- ja köögivilja ning maheteraviljatoodete tarbimine tavatoidu asemel annab lisakoguse antioksidante, mis on võrreldav päevas 1-2 portsjoni puu- ja köögiviljade söömisega.

UURIMUSE PEAMISED TULEMUSED

- Antioksidantide (polüfenoolide) tase oli mahetoodangus 18-69% kõrgem kui tavatoodangus.
- Lämmastikusisaldus oli mahetoodangus aga märkimisväärselt väiksem kui tavatoodangus: 10% vähem kogulämmastikku, 30% nitraate ja 87% nitritit.
- Taimekaitsevahendite jääkide leidumine tavatoodangus on 4x tõenäolisem kui mahetoodangus.
- Mahetoidus leidub märkimisväärselt vähem ohtlikke raskmetalle (plii, kaadmium, elavhõbe), mille sisaldusele toidus on Euroopa Komisjon kehtestanud piirmäära. Nt kaadmiumi leiti mahetoodangus (eriti just teraviljades) keskmiselt 48% vähem kui tavatoodangus.
- Maheteravili sisaldab vähem proteiini, kuid proteiini kvaliteet on parem.

MAHELIHA JA MAHEPIIMA KVALITEET

- 2016. a veebruaris avaldas Suurbritannia ajakiri *British Journal of Nutrition* seni kõige ajakohasematel andmetel põhineva mahe- ja tavatoidu toiteväärtust analüüsiva uuringu tulemused.
- Newcastle'i ülikooli juhitud uuring on seni laiaulatuslikem mahe- ja tavatoidu võrdlusuuring.
- Võrreldi tava- ja mahepiima ning tava- ja maheliha erinevusi.
- Kokku koguti 67 liha- ja 196 piimakvaliteedi alast seni avaldatud teadustööd, mille tulemustest tehti statistiline analüüs. Kaks kolmandikku analüüsitud uuringutest pärinevad 2006. aastast ja hilisemast ajast.

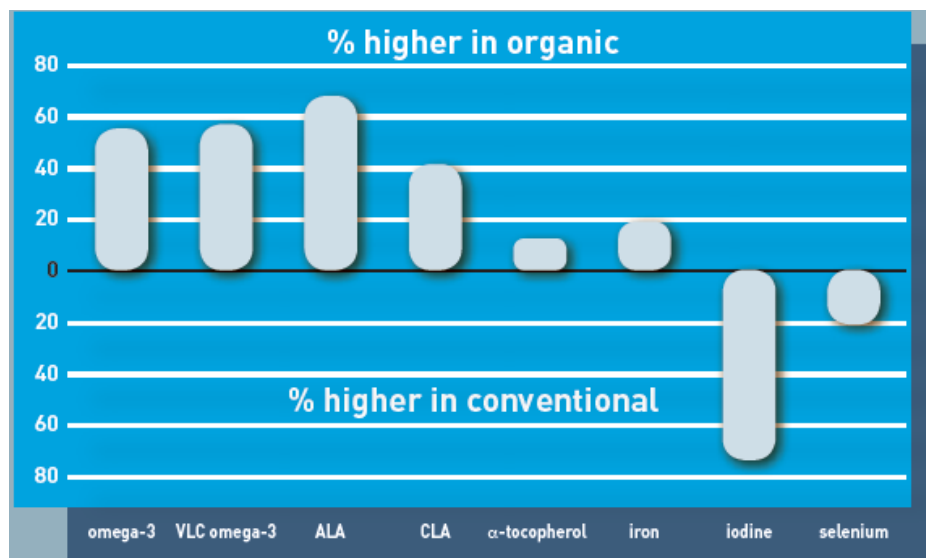

MAHEPIIM

Mahepiim sisaldab märkimisväärselt rohkem:

- **oomega-3-rasvhappeid**, sh üle 50% rohkem väga pika ahelaga oomega-3 rasvhappeid (EPA, DPA, DHA) ja 40% rohkem **linoolhapet**.
- Lisaks on mahepiimas **mõnevõrra rohkem E-vitamiini ja rauda**, madalam **oomega-6/oomega-3 rasvhapete suhe** ning madalam seleeni ja joodi sisaldus võrreldes tavapiimaga.

Mahe- ja tavapiima võrdlus, *Neal's Yard Remedies 2016*

MAHELIHA

- Maheliha sisaldab ligikaudu 50% enam asendamataid polüküllastumata ja oomega-3-rasvhappeid ning vähem küllastunud rasvhappeid (müristiinhape ja palmitiinhape).
- Mahelihas ka madalam oomega-6- ja oomega-3-rasvhapete suhe.
- Samuti leiti, et mahelihas on rohkem rauda ning vähem vaske ja kaadmiumi, kuid nende tulemuste kinnitamiseks on vajalikud täiendavad uuringud.
- Mahe- ja tavatoodangu erinevused on tihedalt seotud loomade pidamistingimustega. Mahepõllundus on vähemintensiivne, karjatatakse rohkem ja kasutatakse rohkem rohusööta ja vähem kontsentreeritud söötasid, mistõttu on lihas ja piimas rohkem kasulikke oomega-3-rasvhappeid ning vähem südame- ja teiste krooniliste haigustega seotud rasvhappeid.

MAHETOIDU MÕJU TERVISELE

- **PARSIFAL uuring** (Alfen et al., 2006) – üle 14 000 lapse 5 Euroopa riigist.
- Võrreldi biodünaamilist ja mahetoitu ning tavatoitu tarbivate laste terviseseisundit.

Biodünaamilist ja mahetoitu tarbivatel lastel esines vähem allergiaid (astma) ning oli väiksem kehakaal kui tavatoidu tarbijatel

- **KOALA uuring Hollandis** (Kummeling et al., 2008 ja Rist et al., 2007) osales 2 700 imikut ja nende ema.

1) Mahepiima ja -piimasaadusi tarbinud emade imikutel esines vähem nahahaigusi ja allergiaid.

2) Mahe piimatooteid tarbinud emadel leiti kõrgem CLA kontsentratsioon rinnapiimas

- **MoBa uuring Norras**. Uuriti mahetoidu tarbimist raseduse ajal.

Maheköögivilja tarbimine vähendas riski:

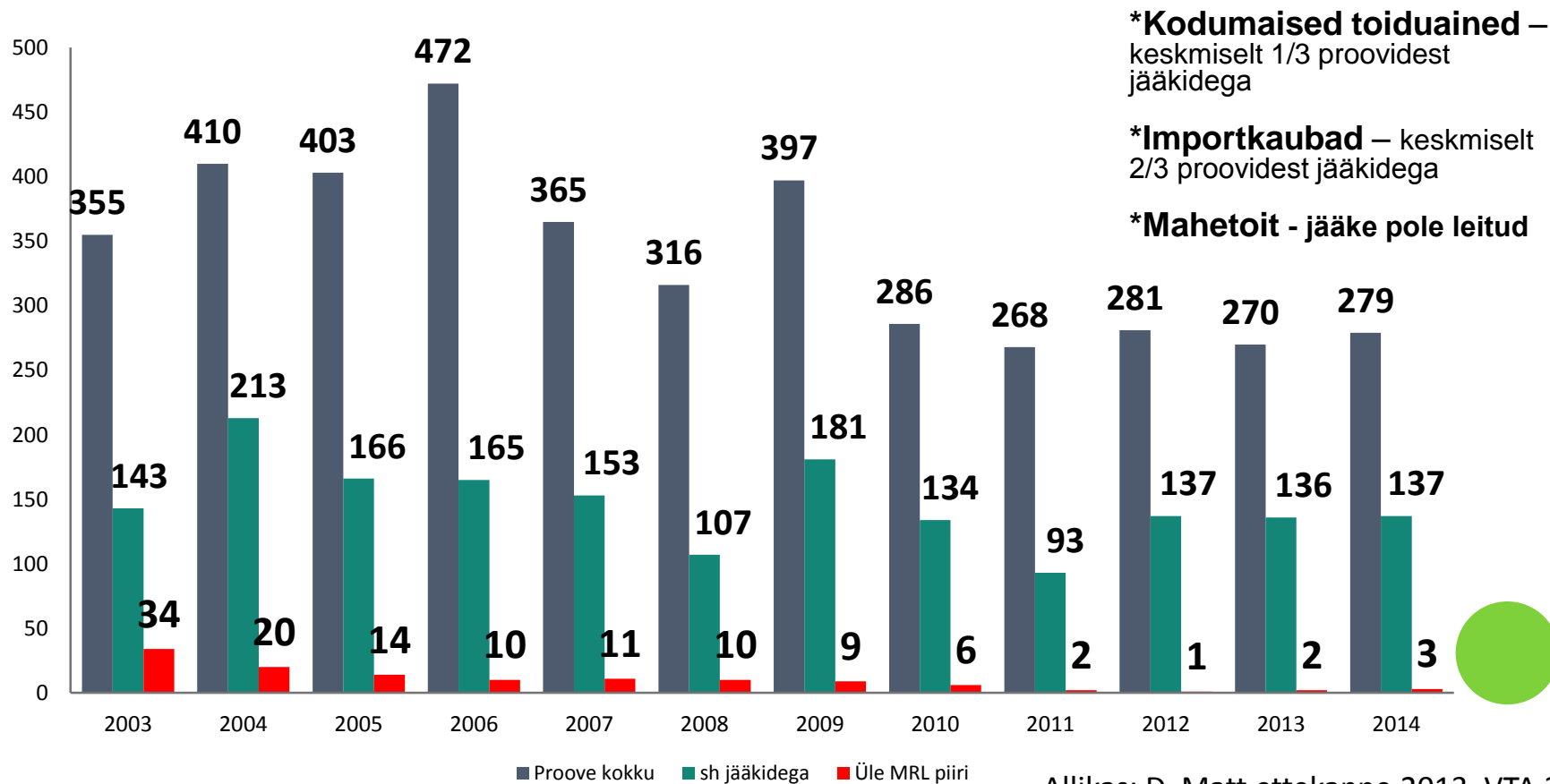
1) Preeklampsia tekkeks (rasedusaegne vererõhutõus koos valgu tekkega uriinis). Osales 28 192 lapseootel naist aastatel 2002-2008 (Torjusen *et al.* 2014).

2) Hüpospaadia esinemiseks (kaasasündinud haigus poistel, mille korral kusiti ei avane peenisepea tipus, vaid peenise alumisel pinnal). Osales 35 107 naist (Brantsaeter *et al.* 2015).

TAIMEKAITSEVAHENDITE JÄÄKIDE SEIRED EESTIS TARBITAVAS TOIDUS

(www.vet.agri.ee -> toit -> kontrollprogrammid -
> saasteained -> saasteainete uuringud toidus)

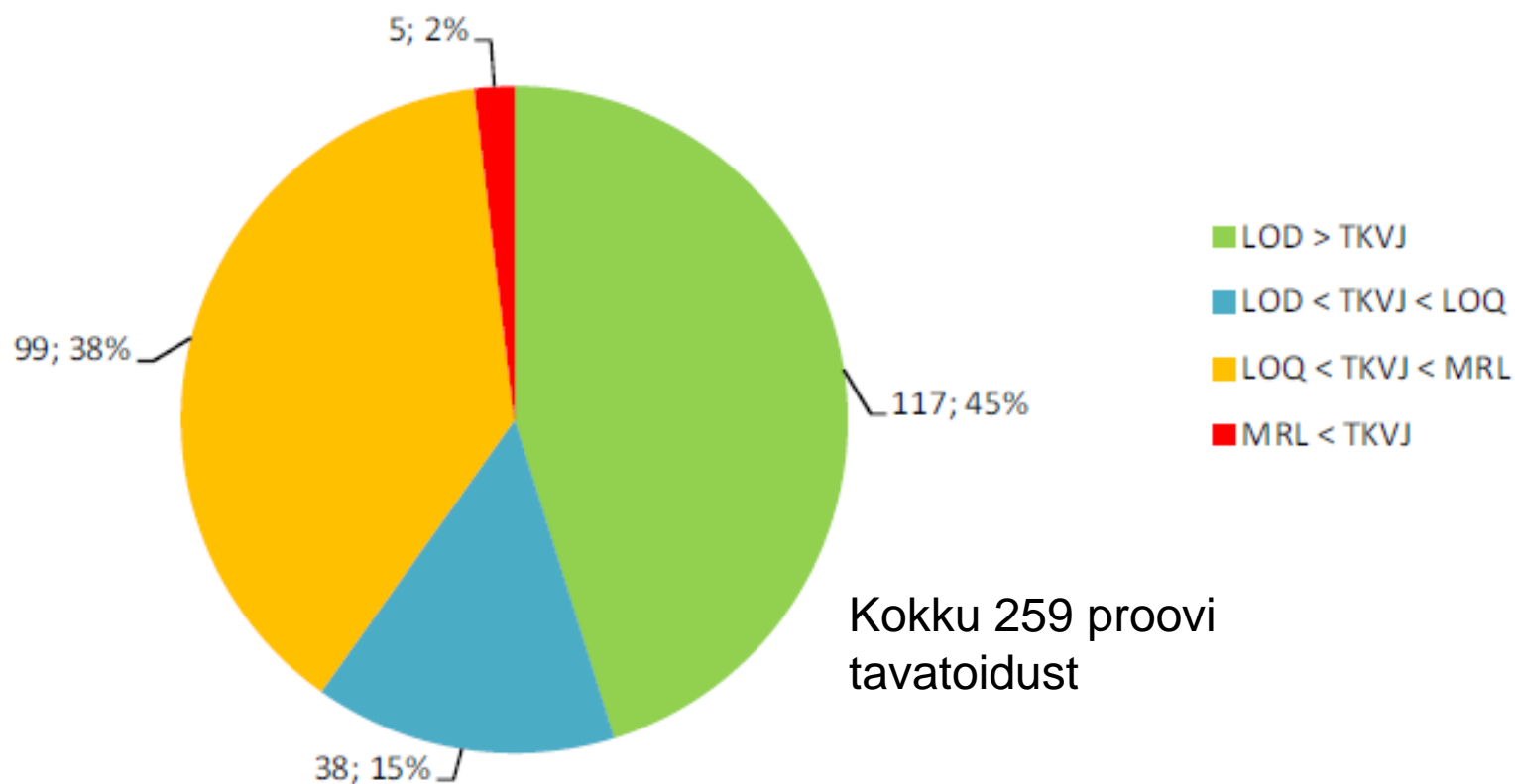
Eesmärk: uurida kui palju meie toit sisaldab pestitsiidi-jääke, kas kogused ületavad norme ja kas need jäägid on ohtlikus koguses inimesele

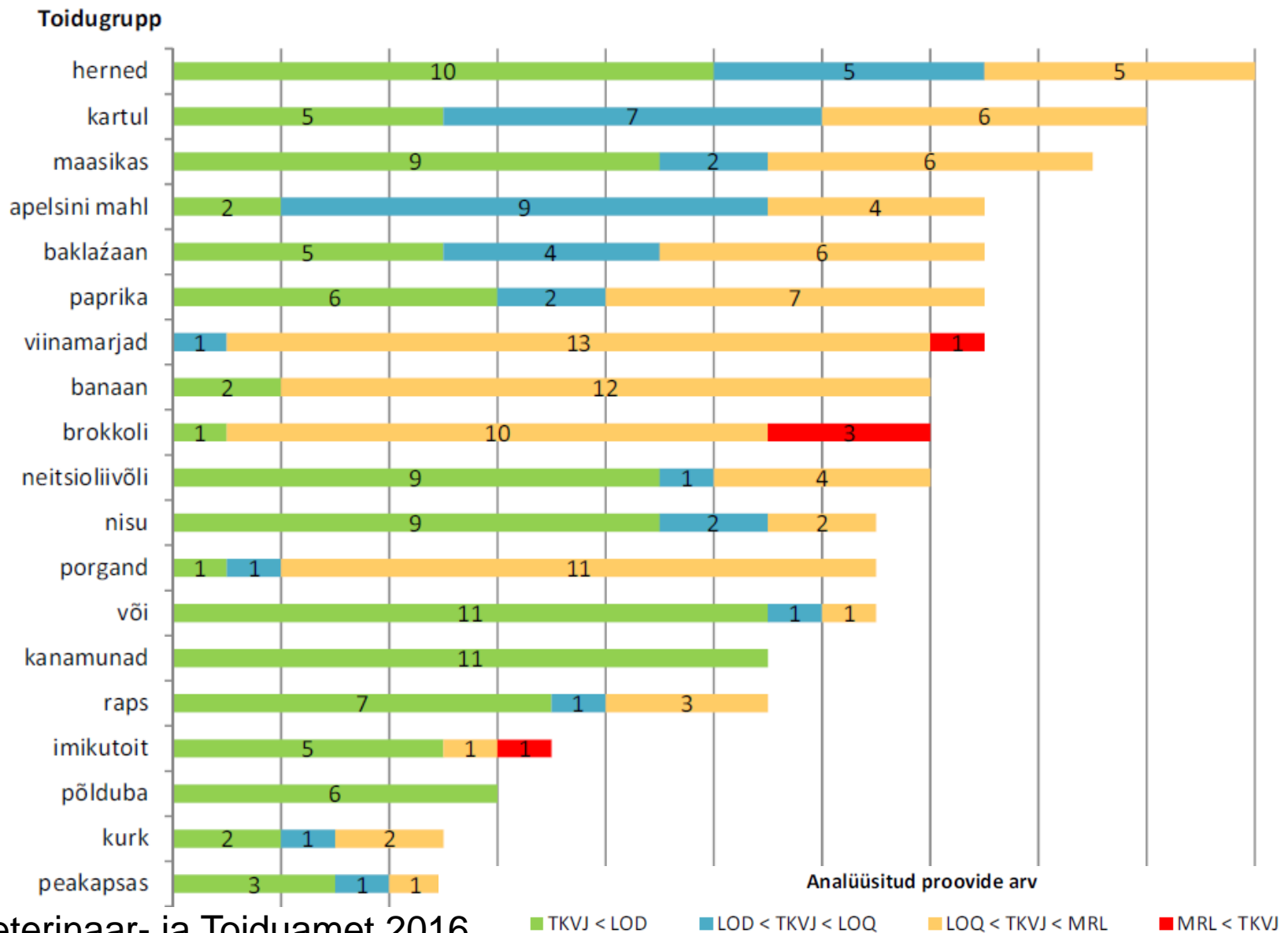
TAIMEKAITSEVAHENDITE JÄÄKIDE SEIRE 2015

Kokku AINULT 345 proovi, neist 25% (86 proovi) mahetoidust

2015.a toidust (va mahetoit) taimekaitsevahendite jääkide analüüsimiseks võetud proovide arv vastavalt TKVJ sisaldusele

2015.a taimekaitsevahendite jääkide sisalduse uurimiseks analüüsitud toidu (va mahetoidu) proovide arv vastavalt toidugrupile ja tulemuse liigile

PIIRNORMIDE (MRL) ÜLETAMISED 2008-2015 EESTI SEIRE ANDMETEL

Viinamarjad (India) 7.9 korda üle MRL

Riis 5.8

Nektariin (Hiina) 3.3

Aprikoos (Türgi) 3.2

Brokoli (Eesti) 3.1

Brokoli (Hispaania, Poola) 3

Sidrun (Türgi) 2.5

Oad (Eesti)

2013: Maasikas (Eesti), aprikoos

2014: Porgand (Eesti), Tee (Hiina), Viinamarjalehed (Türgi)

2015: Viinamari (Itaalia), brokoli (Hispaania, Itaalia, Poola), imikutoit (Eesti)

SUURIM ERINEVATE JÄÄKIDE ARV ÜHES PROOVIS EESTI SEIRE ANDMETEL

2008

- 9 – mandariin (LAV)
- 8 – maasikas (Hispaania)
- 7 – kurk, maasikas (Hispaania)

2009

- 7 - maasikas (Poola)
- 6 - aprikoos (Hispaania)
- 6 - viinamari (Tšiili)

2010

- 10 – õun (Belgia)
- 8 – õun (Poola)
- 7 – aprikoos (Prantsusmaa)

2011

- 7 – mandariin (Hispaania)
- 6 - kurk (Hispaania)

2012

- 8 – viinamari (Itaalia)
- 6 – apelsin (Egiptus)

2013

- 18 – roheline tee (Hiina, *saadeti piirilt tagasi*)
- 9 – lehtsalat (Itaalia)
- 7 – virsik (Holland), aprikoos (Prm)
- 5 – maasikas (Eesti)

2014

- 18 – viinamarjalehed soolvees (sh 7 jääki ületas MRL) – *ei jõudnud turule*
- 11 – maasikas (2x) – ühegi jäägi kogus ei ületanud MRL ehk toit vastas nõutele

2015

- 10 – viinamari (Itaalia) – ühegi jäägi kogus ei ületanud MRL ehk toit vastas toiduohutuse nõutele

PESTITSIIDIJÄÄKIDE NEGATIIVNE MÕJU

- 1) Teatud kemikaalid blokeerivad maitseretseptoreid ning tänu sellele ei saa aju impulsse, et toit on sisenenud organismi. Tulemusel ei toodeta hormone (N: insuliini), mis on vajalikud toidu edasisel sünteesimisel. Võib tekkida diabeet jm hormonaalhäired (Maillet et al., 2009)
- 2) Katserottidel uuriti väikesekoguseliste pestitsiidijääkide pikaajalist mõju tervisele. Selgus, et väikeste koguste pikaajaline tarbimine tekitas rottidel rasvumist (Lim et al., 2009)
- 3) Umbrohutõrjevahend Roundup (glüfosaat) võib põhjustada kahjustusi inimese embrüonaalsetes- ja platsentarakkudes juba 100 korda madalamates annustes, kui põllumajanduses on soovitav kasutada (Benachour, Séralini, 2009)
- 4) Uuring meessuguhormoonidel - testiti 37 levinud taimekaitsevahendit ja 30 neist avaldasid mõju (Orton et al., 2011)
- . . . väärarengud, hormonaalsüsteemi häired, vähk

WHO RAPORT, MÄRTS 2015

- WHO rahvusvahelise vähiuuringute agentuuri (IARC) hinnang levinud taimekaitsevahendite kantserogeensuse kohta:

Eestis ja mujal maailmas enimkasutatud taimekaitsevahendi toimeaine glüfosaat tekitab inimestel vähki

- Hinnangu aluseks olid erinevad Ameerika Ühendriikides, Kanadas ja Rootsis aastast 2001 läbiviidud uuringud. Osales 17 eksperti 11 riigist.
- Glüfosaati kasutatakse rohkem kui 750 tootes (põllumajanduses, metsanduses, koduaedades).
- Holland ja Prantsusmaa on juba keelustanud glüfosaadi sisaldusega taimekaitsevahendite müügi eraisikutele.

GLÜFOSAADIJÄÄGID INIMORGANISMIS

USA naiste rinnapiima uuring:

- 10-st proovis kolmes leiti kõrge glüfosaadi sisaldus.
- Rinnapiimast leitud sisaldus 76 ug/l -166 ug/l on 760 -1600 korda kõrgemad kui Euroopa joogivee direktiivis lubatud tase.

Allikas: <http://sustainablepulse.com/2014/04/06/worlds-number-1-herbicide-discovered-u-s-mothers-breast-milk/#.U0j5D42KDIW>

Euroopa vabatahtlike uuring:

- 18 Euroopa riigis uuriti 182 inimest, kes ei ole glüfosaati ise kasutanud ega sellega kokku puutunud. Glüfosaadi jääke leiti 44% uriiniproovidest.

Allikas: <https://www.foeeurope.org/weed-killer-glyphosate-found-human-urine-across-Europe-130613>

KESKKONNASEIRE EESTIS

33 põhjavee seirejaama:

- 28 jaamast leiti herbitsiidi kloridasoon-desfenüüli (Metabolit B), neist 15 korral oli jääki üle lubatud piirnormi (2015. a).
- 2 seirepunktist leiti glüfosaadi jääke, 7 seirepunktist glüfosaadi laguprodukt AMPA jääke (neljal korral ületas lubatud piirnormi) (2015. a).
- 2012-2015 leiti pestitsiide jääke 35% punktides.
- 2011-2015 on põhjavees nitraatide sisalduse kasvutendents suurenenud. Eriti just Adavere ja Aravete piirkonnas, kus mitmetes kaevudes (sügavus 10-30 m) nitraatide sisaldus üle 50 mg/l, mis on joogivee puhul üle lubatud piirnormi ehk ohtlik inimese tervisele.

INFO:

- Mahepõllumajanduse register: www.pma.agri.ee
- Üldine info mahepõllumajanduse kohta, viited seadusandlusele www.maheklubi.ee
- Uudised ja lingid ka Maheklubi Facebookis
- Maaeluministerium <http://www.agri.ee/et/eesmargid-tegevused/mahepollumajandus>

maheklubi

Tootjale Töötlejale Tarbijale Toitlustajale Turustajale

otsi

- › Mahepõllumajandus
- › Kust mahetoitu osta?
- › Mahetoidu märgistus
- › Uudised
- › Sündmused, koolitused
- › Mahepõllumajanduse Koostöökogu
- › Õigusaktid, järelevalve, riigiasutused
- › Uuringud, projektid
- › Lingid
- › Mahepõllumajanduse Leht
- › Teadmussiirde programm

Sündmused

« Detsember 2016 »						
E	T	K	N	R	L	P
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Mahetoit - hea sinule, hea loodusele

Miks eelistada mahetoitu?

- › Mahetoit on tervislik, sealt võib leida rohkem vitamiine, antioksüdante ja organismile vajalikke mineraalaineid kui tavatoidust.
- › Mahetoit ei sisalda organismile kahjulikke sünteetiliste taimekaitsevahendite jääke. Samuti pole mahetoidus pärilikult muundatud organisme (GMO) ega nende saadusi.
- › Mahetoidus pole kunstlikke värv- ja lõhnaaineid ega kauast säilimist soodustavaid aineid, mis võivad põhjustada mitmesuguseid tervisehäireid.
- › Loe edasi siit

Viimased uudised

Maheteravilja õpiring - innustav ettevõtlikkus, uute lahenduste otsimine ja leidmine
06.12.16
Mahepõllumajanduse pikaajalise teadmussiirde programmi raames oli tootjatel võimalus üksikseitselt saada väärt kogemusi teraviljakasvatuse õpiringis.

Mahetootjate Nõu- ja Jõukoda tuleb mahetootjale appi
06.12.16
Mahetootjate abistamiseks on loodud uus organisatsioon Mahetootjate Nõu- ja Jõukoda, mis aitab tootjat

Täna tähelepanu eest!